

Aan de leden van de gemeenteraad

Onderwerp	Datum
Open zwemwater	18 juni 2024
Portefeuillehouder	Uw kenmerk
Evelien Kostermans	
Behandelend ambtenaar	Afdeling
K. Jacobs	RUI / PPI
Postadres	Bezoekadres
Postbus 90155	Stadhuisplein 130
5000 LH Tilburg	

Beste raadsleden,

In navolging op eerder aan uw raad gedane toezeggingen (zie bijlage 1, beantwoording schriftelijke vragen 16 april 2024) laten wij onderzoeken waar, op welke wijze en onder welke voorwaarden open zwemwater binnen de gemeentegrens gerealiseerd kan worden. Het onderzoek richt zich op bestaande plassen. Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken. Helaas kunnen wij u nog geen definitief uitsluitsel geven.

In dit onderzoek kijken we naar veiligheid en waterkwaliteit, de impact van een zwemlocatie op omwonenden, de impact op de natuur in en om de plas, bereikbaarheid en mogelijkheid voor parkeren, de verhouding van een zwemfunctie tot andere plannen en ontwikkelingen in het gebied, noodzakelijke aanpassingen en (financiële) consequenties daarvan.

Wij hebben in 2022 en 2023 onderzoek laten uitvoeren naar de waterkwaliteit bij het Wijckerveer en de Noorderplas. Andere locaties (zie bijlage 2 voor een kaart met alle locaties) die meegenomen zijn in een quickscan, zijn niet geschikt als zwemlocatie om verschillende redenen, zoals eerdere besluitvorming (Piushaven) of reeds een zwemfunctie aanwezig maar commercieel geëxploiteerd (Rauwbraken). Voor Rauwbraken geldt overigens dat bij de integrale visie op de toekomst van Rauwbraken meegenomen wordt hoe het gebruik van het zwemwater geoptimaliseerd kan worden, omdat slechts een deel van het water wordt gebruikt.

In de nabijheid van Tilburg bevinden zich nog Het Baksche Ven (Gemeente Oisterwijk) dat al meer dan 100 jaar beheerd wordt door een zwemvereniging, de Beekse Bergen (Gemeente Hilvarenbeek) en de Oostplas (Gemeente Goirle). Deze locatie is een zwemlocatie geweest, maar de provincie heeft die aanwijzing ingetrokken.

Daarom richten we ons in het onderzoek op de Noorderplas en het Wijckerveer. We gaan kort op een aantal bijzonderheden van beide locaties in.

Noorderplas

Bij de metingen die in 2022 en 2023 verricht zijn, zijn bij enkele metingen in de Noorderplas E-coli bacteriën aangetroffen. Dat maakt dat aanvullend onderzoek nodig is voordat een oordeel over de waterkwaliteit gegeven kan worden. Daartoe is inmiddels opdracht verstrekt aan het laboratorium. Resultaten zijn na het zwemseizoen (oktober 2024) bekend.

Los van de waterkwaliteit zijn er kanttekeningen te plaatsen bij de geschiktheid van de Noorderplas als zwemlocatie. De Noorderplas bevindt zich in het Noorderbos, in het gebied waarin Landschapspark Pauwels is voorzien. De plas wordt voor een groot deel omringd door Natuurnetwerk Brabant (NNB). Het NNB is een veelal provinciale invulling van de Europese wetgeving rondom het realiseren van verbindingen tussen Natura2000-gebieden. De natuurwaarden zijn hoog. Dat maakt dat als er al een plek is die aangewezen kan worden als zwemzone het belangrijk is deze plek goed af te bakenen, zodat zwemmers ook daadwerkelijk alleen via de aanwezige plek het water in- en uitgaan. Het risico bestaat dat bij drukte bezoekers zich minder goed aan de afgebakende lig- en zwemzone houden waardoor de natuur wordt aangetast in en om de plas. De bereikbaarheid is goed voor fietsers en er zijn thans ca. 25 parkeerplekken voor auto's. Er is weinig ruimte voor uitbreiding daarvan. Dit alles maakt dat indien de waterkwaliteit in orde zou zijn en de verplichte externe veiligheidsonderzoeken geen onoverkomelijke belemmeringen opleveren, de Noorderplas hooguit voor een *kleinschalige* zwemlocatie in aanmerking zou komen. Echter, de kans bestaat

COLLEGE

dat een eventuele aanwijzing van deze plek als officieel zwemwater tot een te grote aantrekkingskracht voor dit natuurgebied zal leiden.

Op 2 km afstand van de Noorderplas ligt het Blauwe meer (gemeente Loon op Zand). Deze locatie wordt met de beoogde realisatie van de recropassage (ecologische+ langzaam verkeerverbinding onder N261) nog beter bereikbaar.

Wijckermeer

In de directe omgeving van het Wijckermeer is de Innovatiecampus Wijkevoort voorzien. De (on)mogelijkheden voor open zwemwater moeten nog verder onderzocht moeten worden in samenhang met de ontwikkeling van de Innovatiecampus Wijkevoort, Stadsbos013 en het gebiedsproces Buitengebied Zuidwest. Onderstaande bevindingen moeten worden gezien in het licht van het door de raad vastgestelde bestemmingsplan (2021) waarover de Raad van State nog uitspraak moet doen. Na dit eerste onderzoek is de conclusie dat de plek zich in ieder geval *niet* leent voor een grootschalig zwem- en recreatiegebied.

Dat heeft onder meer te maken met dat áls zal blijken dat een zwemfunctie onderdeel kan uitmaken van het ruimtelijk-economisch concept van Innovatiecampus Wijkevoort, dit slechts een kleinschalige voorziening aan de noordzijde van de plas kan zijn waarbij mogelijk een functie van werken en recreatie gecombineerd kan worden. De kleinschaligheid heeft onder andere te maken met de vorming van een moerasharmonica rondom het Wijckermeer die bedoeld is als waterberging. Dat maakt andere plekken rondom de plas niet toegankelijk en beperkt de toegankelijkheid dus tot de noordzijde. De hele plas en de oeverzone is gelegen in Natuurnetwerk Brabant (NNB). Het Wijckermeer kent het natuurdoeltype Zoete plas en voor de oevers Dynamisch moeras. Als we dit gebied een recreatieve invulling willen geven, moeten we de oppervlakte die wordt verstoord door de zwemactiviteiten compenseren en het compensatieplan ter goedkeuring voorleggen aan de provincie. Goedkeuring zal vooral afhangen van de grootte van het oppervlak dat verstoord zal gaan worden en dus hoeveel recreanten er gaan zwemmen.

Gezien de ligging van de plas wordt een grote aantrekkingskracht verwacht voor bezoekers vanuit de Reeshof (19 minuten fietsen) en vanuit Gilze (6 minuten fietsen). Het ruimtelijk-economisch concept moet uitwijzen of er een scenario mogelijk is waarbij de koppeling tussen bedrijvigheid en recreatie wordt gemaakt, waarbij ook meegenomen moet worden wat dit betekent voor de omgeving. Ook omwonenden maken zich daar zorgen over.

Ook in het Wijckermeer heeft in 2022 en 2023 onderzoek plaatsgevonden naar de waterkwaliteit. De voorlopige resultaten zijn goed, maar metingen zijn verricht aan de zuidkant van de plas. Dat betekent dat aanvullend onderzoek moet worden gedaan aan de noordzijde van de plas, omdat het Protocol Aanwijzen en Afvoeren Zwemlocaties dat de provincie hanteert, voorschrijft dat metingen verricht worden op de plek waar bezoekers het water ingaan. Ook voor het Wijckermeer geldt dat in een latere fase volgens dit protocol de omgevingsdienst externe veiligheidsonderzoeken laat uitvoeren.

Tijdpad

We constateren bij deze eerste verkenning dat er veel komt kijken bij de realisatie van een zwemlocatie. Een verantwoorde keuze is helaas niet snel of lichtvaardig te maken. Eind 2024 komen wij bij u terug met meer informatie over de Noorderplas en het Wijckermeer. Aanvullend hierop zullen wij ook onderzoeken in overleg met de gemeente Goirle of de Surfplas aan de Tilburgse zijde mogelijkheden biedt als zwemlocatie. Wij zullen dan ook een indicatieve schets geven van de kosten voor de realisatie en onderhoud van een zwemlocatie.

Met vriendelijke groet,

Het college,

mr. A. van Berckel, MBA

drs. Th.L.N. Weterings

Bijlagen: Raadsbrief 16 april en kaart met onderzochte locaties en nabij gelegen zwemlocaties

gemeentesecretaris

burgemeester